BENDROJO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. rugsėjo 11 d.*

„Bendra užsienio ir saugumo politika – Ribojamosios priemonės, taikytinos atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsinamasi – Lėšų įšaldymas – Asmenų, subjektų ir įstaigų, kurių lėšos ir ekonominiai ištekliai įšaldyti, sąrašas – Ieškovų pavardžių įtraukimas į sąrašą – Pareiga pranešti apie ieškovams priklausančias arba jų nuosavybės teise turimas, valdomas arba kontroliuojamas lėšas ar ekonominius išteklius – Pareiga bendradarbiauti su kompetentinga nacionaline institucija – Dalyvavimas veikloje, kurios tikslas arba poveikis yra išvengti ribojamųjų priemonių – Reglamento (ES) Nr. 269/2014 9 straipsnio 2 ir 3 dalys – Ieškinys dėl panaikinimo – *Locus standi* – Tiesioginė sąsaja – Reglamentuojamojo pobūdžio teisės aktas, dėl kurio nereikia patvirtinti įgyvendinimo priemonių – Suinteresuotumas kreiptis į teismą – Priimtinumas – Tarybos kompetencija – Proporcingumas“

Byloje T-635/22

Mikhail Fridman, gyvenantis Londone (Jungtinė Karalystė),

Petr Aven, gyvenantis Virdžinija Voteryje (Jungtinė Karalystė),

German Khan, gyvenantis Londone,

atstovaujami *avocats* T. Marembert ir A. Bass,

ieškovai,

prieš

Europos Sąjungos Tarybą, atstovaujamą S. Van Overmeire ir J. Rurarz, padedamų *avocat* B. Maingain,

atsakovę,

palaikomą:

Belgijos Karalystės, atstovaujamos C. Pochet, M. Van Regemorter ir L. Van den Broeck,

Latvijos Respublikos, atstovaujamos K. Pommere ir J. Davidoviča,

ir

* Proceso kalba: prancūzų.

Europos Komisijos, atstovaujamos H. Krämer, C. Giolito, M. Carpus Carcea ir L. Puccio,

įstojusių į bylą šalių,

BENDRASIS TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas M. van der Woude, teisėjai S. Papasavvas, D. Spielmann (pranešėjas), M. J. Costeira, K. Kowalik-Bańczyk, S. Gervasoni, L. Madise, N. Półtorak, M. Brkan, I. Gâlea, I. Dimitrakopoulos, D. Kukovec, S. Kingston, T. Tóth ir S. L. Kalėda,

posėdžio sekretorė H. Eriksson, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

įvykus 2024 m. sausio 11 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

1 SESV 263 straipsniu grindžiamu ieškiniu ieškovai Mikhail Fridman, Petr Aven ir German Khan prašo panaikinti 2022 m. liepos 21 d. Tarybos reglamentą (ES) 2022/1273, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 269/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsinamasi (OL L 194, 2022, p. 1, toliau – ginčijamas reglamentas), kiek jis su jais susijęs, konkrečiai nurodydami ginčijamo reglamento 1 straipsnio 4 punktą, kiek juo iš dalies keičiamas 2014 m. kovo 17 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 269/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsinamasi (OL L 78, 2014, p. 6), 9 straipsnis, jame nustatant pareigas pranešti apie lėšas atitinkamoms kompetentingoms institucijoms ir su jomis bendradarbiauti (iš dalies pakeisto Reglamento Nr. 269/2014 9 straipsnio 2 dalis) ir šių pareigų nevykdymą prilyginant lėšų įšaldymo priemonių vengimui (iš dalies pakeisto Reglamento Nr. 269/2014 9 straipsnio 3 dalis) (toliau – ginčijamos nuostatos).

Ginčo aplinkybės

2 Ieškovai M. Fridman ir G. Khan yra Rusijos ir Izraelio pilietybę turintys verslininkai, o ieškovas P. Aven – Rusijos ir Latvijos pilietybę turintis verslininkas.

3 2014 m. kovo mėn. Rusijos Federacija aneksavo Krymo Autonominę Respubliką ir Sevastopolio miestą ir nuo to laiko nuolat vykdo destabilizavimo veiksmus Rytų Ukrainoje. Tuo pačiu metu prorusiškos separatistinės jėgos Donecko ir Luhansko regionuose įsitraukė į ginkluotą konfliktą su Ukrainos vyriausybe.

4 2014 m. kovo 17 d. Europos Sąjungos Taryba, remdamasi, be kita ko, ESS 29 straipsniu, priėmė Sprendimą (BUSP) 2014/145 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos

kėsinamasi (OL L 78, 2014, p. 16). Tą pačią dieną, remdamasi SESV 215 straipsniu, ji priėmė Reglamentą Nr. 269/2014. Vėliau Rusijos ginkluotosios pajėgos ėmėsi karinių veiksmų visoje Ukrainoje, jie tebevykdomi iki šiol.

5 2022 m. vasario 21 d. Rusijos Federacijos prezidentas pasirašė dekretą, kuriuo pripažino „Donecko liaudies respublika“ ir „Luhansko liaudies respublika“ pasiskelbusių teritorijų nepriklausomybę ir suverenitetą, ir nurodė tose teritorijose dislokuoti Rusijos ginkluotąsias pajėgas.

6 2022 m. vasario 22 d. Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) Europos Sąjungos vardu paskelbė deklaraciją, kurioje pasmerkė tokius veiksmus kaip šiurkštų tarptautinės teisės pažeidimą. Jis pranešė, kad Sąjunga reaguos į šiuos Rusijos Federacijos pažeidimus, skubiai imdamasi papildomų ribojamųjų priemonių.

7 Šiomis aplinkybėmis Taryba priėmė kelis ribojamųjų priemonių rinkinius. Ieškovų P. Aven ir M. Fridman pavardės buvo įtrauktos į sąrašą 2022 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimu (BUSP) 2022/337, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/145 (OL L 59, 2022, p. 1), ir 2022 m. vasario 28 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2022/336, kuriuo įgyvendinamas Reglamentas Nr. 269/2014 (OL L 58, 2022, p. 1), o ieškovo G. Khan pavardė – 2022 m. kovo 15 d. Tarybos sprendimu (BUSP) 2022/429, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/145 (OL L 87 I, 2022, p. 44), ir 2022 m. kovo 15 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2022/427, kuriuo įgyvendinamas Reglamentas Nr. 269/2014 (OL L 87 I, 2022, p. 1), vėliau jų pavardės kelis kartus iš eilės paliktos Sprendimo 2014/145 priede ir Reglamento Nr. 269/2014 I priede pateiktuose asmenų, subjektų ir įstaigų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašuose. Dėl šių ribojamųjų priemonių Bendrajame Teisme buvo pareikšti ieškiniai dėl panaikinimo (byla T-301/22, *Aven / Taryba*, byla T-304/22, *Fridman / Taryba*, ir byla T-333/22, *Khan / Taryba*).

8 Šio sprendimo 7 punkte nurodytų aktų priėmimo dieną Reglamento Nr. 269/2014 2 straipsnyje buvo nustatyta:

„1. Įšaldomos visos I priede išvardytiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms ar su jais susijusiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms priklausančios, jų nuosavybe esančios, jų valdomos ar kontroliuojamos lėšos ir ekonominiai ištekliai.

2. Nesuteikiama galimybė I priede išvardytiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms ar su jais susijusiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms tiesiogiai arba netiesiogiai naudotis lėšomis ar ekonominiais ištekliais arba galimybė jais naudotis tų fizinių ar juridinių asmenų, subjektų arba organizacijų naudai.“

9 Minėto reglamento 9 straipsnyje buvo numatyta, kad „[d]raudžiama sąmoningai ir apgalvotai dalyvauti veikloje, kurios tikslas arba poveikis yra išvengti 2 dalyje nurodytų priemonių“.

10 To paties reglamento 15 straipsnyje buvo nustatyta:

„1. Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikytinų už šio reglamento nuostatų pažeidimus, ir imasi visų būtinų priemonių, kad būtų užtikrintas jų įgyvendinimas. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos.

2. Įsigaliojus šiam reglamentui, valstybės narės nedelsdamos praneša Komisijai apie 1 dalyje nurodytas taisykles ir apie visus jų pakeitimus.“

11 2022 m. birželio 3 d. Taryba priėmė Reglamentą (ES) 2022/880, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas Nr. 269/2014 (OL L 153, 2022, p. 75), be kita ko, manydama, kad reikia patikslinti ir sugriežtinti nuostatas dėl nacionalinių sankcijų, skiriamų už tame reglamente numatytų priemonių pažeidimus (Reglamento 2022/880 2 konstatuojamoji dalis).

12 Iš dalies pakeisto Reglamento Nr. 269/2014 15 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, įskaitant atitinkamas baudžiamąsias sankcijas, taikytinų už šio reglamento nuostatų pažeidimus, ir imasi visų būtinų priemonių, kad būtų užtikrintas jų įgyvendinimas. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos. Valstybės narės taip pat numato tinkamas pajamų, gautų iš tokių pažeidimų, konfiskavimo priemones.“

13 2022 m. liepos 21 d. Taryba, remdamasi, be kita ko, ESS 29 straipsniu, priėmė Sprendimą (BUSP) 2022/1272, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/145 (OL L 193, 2022, p. 219). Šiuo sprendimu ji nustatė naujas nukrypti leidžiančias nuostatas, susijusias su turto įšaldymu ir draudimu leisti į sąrašą įtrauktiems asmenims ir subjektams naudotis lėšomis ir ekonominiais ištekliais.

14 Tą pačią dieną remiantis, be kita ko, SESV 215 straipsniu, buvo priimtas ginčijamas reglamentas. Šio reglamento 5 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„[S]iekiant užtikrinti veiksmingą ir vienodą Reglamento (ES) Nr. 269/2014 įgyvendinimą ir atsižvelgiant į vis sudėtingesnes sankcijų apėjimo schemas, kurios trukdo tokiam įgyvendinimui, būtina įpareigoti į sąrašą įtrauktus asmenis ir subjektus, turinčius turto valstybės narės jurisdikcijoje, apie jį pranešti ir bendradarbiauti su kompetentinga institucija, kai pranešta informacija yra tikrinama. Taip pat tikslinga sugriežtinti nuostatas dėl Sąjungos veiklos vykdytojų informacijos teikimo pareigų, siekiant užkirsti kelią turto įšaldymo pažeidimui ir apėjimui. Šios pareigos nesilaikymas būtų laikomas turto įšaldymo apėjimu ir jos nesilaikant būtų taikomos nuobaudos, jeigu tokių nuobaudų taikymo sąlygos yra įvykdytos pagal taikytinas nacionalines taisykles ir procedūras.“

15 Ginčijamu reglamentu buvo iš dalies pakeistas Reglamentas Nr. 269/2014, jo 1 straipsnio 1–3 punktuose nustatant Sprendime 2022/1272 numatytas nukrypti leidžiančias nuostatas. Ginčijamo reglamento 1 straipsnio 4 punkte numatyta, kad Reglamento Nr. 269/2014 9 straipsnis pakeičiamas taip:

„9 straipsnis

1. Draudžiama sąmoningai ir apgalvotai dalyvauti veikloje, kurios tikslas arba poveikis yra išvengti 2 straipsnyje nurodytų priemonių.

2. I priede pateiktame sąraše išvardyti fiziniai ar juridiniai asmenys, subjektai ar įstaigos:

a) iki 2022 m. rugsėjo 1 d. arba per 6 savaites nuo įtraukimo į I priede pateiktą sąrašą dienos, atsižvelgiant į tai, kuri data vėlesnė, praneša apie valstybės narės jurisdikcijoje esančius ir jiems priklausančius, jų nuosavybėje esančius, jų valdomus ar kontroliuojamus lėšas ir ekonominius išteklius valstybės narės, kurioje yra tos lėšos ar ekonominiai ištekliai, kompetentingai institucijai, ir

b) bendradarbiauja su kompetentinga institucija, kai tokia informacija tikrinama.

3. 2 dalies nesilaikymas yra laikomas dalyvavimu veikloje, kaip nurodyta 1 dalyje, kurios tikslas arba poveikis yra išvengti 2 straipsnyje nurodytų priemonių.

<…>“

Šalių reikalavimai

16 Ieškovai Bendrojo Teismo prašo:

– panaikinti ginčijamą reglamentą, kiek jis su jais susijęs ir kiek nurodyta šio sprendimo 1 punkte,

– priteisti iš Tarybos bylinėjimosi išlaidas.

17 Taryba Bendrojo Teismo prašo:

– atmesti ieškinį dėl panaikinimo kaip nepriimtiną arba, nepatenkinus šio reikalavimo, kaip nepagrįstą,

– priteisti iš ieškovų bylinėjimosi išlaidas.

18 Belgijos Karalystė, Latvijos Respublika ir Europos Komisija prašo atmesti ieškinį kaip nepriimtiną arba, nepatenkinus šio reikalavimo, kaip nepagrįstą.

Dėl teisės

Dėl ieškinio priimtinumo

19 Taryba, palaikoma Belgijos Karalystės, Latvijos Respublikos ir Komisijos, teigia, kad ginčijamos nuostatos nėra tiesiogiai ir konkrečiai susijusios su ieškovais. Ji nurodo, kad ieškovų P. Aven ir M. Fridman pavardės buvo įtrauktos į ginčijamus sąrašus ir jiems nustatytos ribojamosios priemonės Sprendimu 2022/337 ir Įgyvendinimo reglamentu 2022/336, o ieškovo G. Khan pavardė buvo įtraukta į tuos sąrašus ir jam nustatytos minėtos priemonės Sprendimu 2022/429 ir Įgyvendinimo reglamentu 2022/427; tai yra konkrečiai ir tiesiogiai su jais susiję aktai, dėl kurių panaikinimo pareikštas ieškinys (žr. šio sprendimo 7 punktą).

20 Komisija priduria, kad ginčijamas reglamentas nėra tiesiogiai su ieškovais susijusi priemonė, dėl kurios nereikia patvirtinti įgyvendinimo priemonių. Konkrečiai kalbant, iš dalies pakeisto Reglamento Nr. 269/2014 9 straipsnio 3 dalyje reikalaujama įvertinti kiekvieną konkretų atvejį ir taikyti sankcijas pagal nacionalinę teisę.

21 Belgijos Karalystė priduria, kad valstybių narių jurisdikcijoje esantis ieškovų turtas jau laikomas įšaldytu aktais, dėl kurių pareikšti ieškiniai byloje T-301/22, *Aven / Taryba*, byloje T-304/22, *Fridman / Taryba*, ir byloje T-333/22, *Khan / Taryba*. Todėl ieškovai neturi suinteresuotumo pareikšti šį ieškinį, nebent būtų išvengę jiems taikomų ribojamųjų priemonių ir tikisi, kad šis ieškinys toliau leis jų išvengti.

22 Latvijos Respublika per teismo posėdį teigė, kad ginčijamos nuostatos susijusios su bendrai ir abstrakčiai numatyta asmenų kategorija ir kad ieškovai nenurodė jokios kitos aplinkybės, patvirtinančios, kad ginčijamas aktas yra su jais susijęs labiau nei su kitais šiai kategorijai priklausančiais asmenimis arba juos individualizuoja labiau nei šiuos asmenis.

23 Ieškovai nesutinka su šiais argumentais.

24 Primintina, kad pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo gali pirmoje ir antroje pastraipose numatytomis sąlygomis pareikšti ieškinį dėl jam skirtų aktų (pirma sakinio dalis) arba aktų, kurie yra tiesiogiai ir konkrečiai su juo susiję (antra sakinio dalis), taip pat dėl reglamentuojamojo pobūdžio teisės aktų, kurie tiesiogiai su juo susiję ir dėl kurių nereikia patvirtinti įgyvendinimo priemonių (trečia sakinio dalis).

25 Tiesioginės sąsajos sąlyga yra bendra SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos antrai ir trečiai sakinio dalims ir pagal jurisprudenciją ši sąlyga kiekvienoje iš šių sakinio dalių turi reikšti tą patį (šiuo klausimu žr. 2022 m. liepos 12 d. Sprendimo *Nord Stream 2 / Parlamentas ir Taryba*, C-348/20 P, EU:C:2022:548, 73 punktą). Remiantis suformuota jurisprudencija, pagal sąlygą, kad priemonė, dėl kurios pareiškiamas ieškinys, turi būti tiesiogiai susijusi su fiziniu arba juridiniu asmeniu, reikalaujama, kad būtų tenkinami du kumuliaciniai kriterijai, t. y. pirma, kad ginčijama priemonė darytų tiesioginį poveikį šio asmens teisinei padėčiai ir, antra, kad ji nepaliktų jokios diskrecijos ją įgyvendinti turintiems subjektams, nes šis įgyvendinimas yra visiškai automatinis ir išplaukia tik iš Sąjungos teisės aktų, netaikant kitų tarpinių normų (žr. 2021 m. birželio 22 d. Sprendimo *Venesuela / Taryba (Poveikis trečiajai valstybei)*, C-872/19 P, EU:C:2021:507, 61 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; 2018 m. rugsėjo 13 d. Sprendimo *Rosneft ir kt. / Taryba*, T-715/14, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:544, 65 punktą).

26 Be to, remiantis Teisingumo Teismo suformuota jurisprudencija, žodžių junginys „dėl kurių nereikia patvirtinti įgyvendinimo priemonių“, kaip jis suprantamas pagal SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos trečią sakinio dalį, turi būti aiškinamas atsižvelgiant į šios nuostatos tikslą, kuris, kaip matyti iš jos genezės, yra išvengti situacijų, kai asmuo priverstas pažeisti teisę, kad galėtų kreiptis į teismą. Tuo atveju, kai reglamentuojamojo pobūdžio teisės aktas daro tiesioginį poveikį fizinio ar juridinio asmens teisinei padėčiai ir dėl jo nereikia patvirtinti įgyvendinimo priemonių, kyla rizika, kad toks asmuo neteks veiksmingos teisminės gynybos, jei negalės pareikšti ieškinio Sąjungos teisme, siekdamas užginčyti šio reglamentuojamojo pobūdžio teisės akto teisėtumą. Iš tikrųjų, nesant įgyvendinimo priemonių, fizinis ar juridinis asmuo, net jei atitinkamas aktas tiesiogiai su juo susijęs, galėtų kreiptis dėl šio akto teisminės kontrolės tik pažeidęs šio akto nuostatas; tokiu atveju jis turėtų remtis jų neteisėtumu bylose, kurios jam buvo iškeltos nacionaliniuose teismuose (2013 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Telefónica / Komisija*, C-274/12 P, EU:C:2013:852, 27 punktas ir 2018 m. lapkričio 6 d. Sprendimo *Scuola Elementare Maria Montessori / Komisija, Komisija / Scuola Elementare Maria Montessori ir Komisija / Ferracci*, C-622/16 P–C-624/16 P, EU:C:2018:873, 58 punktas). Teisingumo Teismas taip pat yra ne kartą nusprendęs, kad vertinimą, ar dėl reglamentuojamojo pobūdžio teisės akto reikia patvirtinti įgyvendinimo priemones, būtina atlikti atsižvelgiant į asmens, siekiančio pasinaudoti teise pareikšti ieškinį pagal SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos trečią sakinio dalį, poziciją (žr. 2018 m. lapkričio 6 d. Sprendimo *Scuola Elementare Maria Montessori / Komisija, Komisija / Scuola Elementare Maria Montessori ir Komisija / Ferracci*, C-622/16 P–C-624/16 P, EU:C:2018:873, 61 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

27 Nagrinėjamu atveju ginčijamos nuostatos yra reglamentuojamojo pobūdžio, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos paskutinę sakinio dalį, nes jos yra visuotinai taikomos ir priimtos remiantis SESV 215 straipsniu pagal jame numatytą ne teisėkūros procedūrą (šiuo klausimu žr. 2021 m. birželio 22 d. Sprendimo *Venesuela / Taryba (Poveikis trečiajai valstybei)*, C-872/19 P, EU:C:2021:507, 92 punktą).

28 Be to, ginčijamos nuostatos susijusios su fiziniais ar juridiniais asmenimis, subjektais ar įstaigomis, įtrauktais į iš dalies pakeisto Reglamento Nr. 269/2014 I priede esantį sąrašą.

29 Ieškovams pareiškiant ieškinį jų pavardės jau buvo šiame I priede – P. Aven ir M. Fridman pavardės įtrauktos nuo 2022 m. vasario 28 d., o G. Khan pavardė – nuo 2022 m. kovo 15 d. (žr. šio sprendimo 7 punktą).

30 Vadinasi, nuo ginčijamo reglamento įsigaliojimo 2022 m. liepos 21 d. ieškovams taikomos nagrinėjamos pareigos, t. y. pagal iš dalies pakeisto Reglamento Nr. 269/2014 9 straipsnio 2 dalį pareiga iki 2022 m. rugsėjo 1 d. pranešti apie savo lėšas ar ekonominius išteklius ir pareiga bendradarbiauti su kompetentingomis nacionalinėmis institucijomis. Be to, pagal to paties reglamento 9 straipsnio 3 dalį minėtų pareigų nevykdymas laikomas dalyvavimu veikloje, kurios tikslas arba poveikis yra išvengti ribojamųjų priemonių, kuriomis įšaldomos lėšos.

31 Taigi konstatuotina, kad ginčijamos nuostatos yra tiesiogiai susijusios su ieškovais, nes daro tiesioginį poveikį jų teisinei padėčiai. Iš tiesų pareigos pranešti ir bendradarbiauti, taip pat jų nevykdymo pasekmės taikomos ieškovams kaip asmenims, kurie minėtų nuostatų įsigaliojimo momentu buvo įtraukti į Reglamento Nr. 269/2014 I priede esantį sąrašą. Be to, dėl šių nuostatų taikymo ieškovams neturi būti priimta jokių įgyvendinimo priemonių Sąjungos ar valstybių narių lygmeniu (tai Taryba pripažino per teismo posėdį) ir nepaliekama jokios diskrecijos už jų įgyvendinimą atsakingiems adresatams, todėl jos visiškai automatiškai paveikia ieškovų teisinę padėtį.

32 Darytina išvada, kad ginčijamos nuostatos yra reglamentuojamojo pobūdžio teisės aktai, kurie tiesiogiai susiję su ieškovais ir dėl kurių nereikia patvirtinti įgyvendinimo priemonių, kaip tai suprantama pagal taikytiną jurisprudenciją.

33 Šios išvados nepaneigia Tarybos nuoroda į 2016 m. sausio 28 d. Sprendimą *Azarov / Taryba* (T-332/14, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:48, 59 ir 60 punktai) ir jame padaryta išvada dėl nepriimtinumo, grindžiamo tiesioginės sąsajos su ieškovu nebuvimu. Iš tiesų toje byloje ieškinys buvo pareikštas, be kita ko, dėl aktų, kuriais iš dalies pakeisti įtraukimo į sąrašą kriterijai dėl asmenų, atsakingų už Ukrainos valstybės lėšų pasisavinimą, turto įšaldymo. Tas ieškinys buvo pripažintas nepriimtinu, kiek jis pareikštas dėl minėtų aktų, nes iš esmės jie turėjo teisinį poveikį tik bendrai ir abstrakčiai nustatytoms asmenų ir subjektų kategorijoms ir nebuvo nei konkrečiai, nei tiesiogiai susiję su ieškovu toje byloje.

34 Priešingai, nagrinėjamu atveju ginčijamos nuostatos tiesiogiai ir iš karto daro poveikį ieškovų teisinei padėčiai ir dėl jų institucijoms, atsakingoms už minėtų pareigų įgyvendinimą, nereikia imtis įgyvendinimo priemonių. Taigi ieškovams kiltų grėsmė netekti veiksmingos teisminės gynybos, jeigu jie neturėtų galimybės Sąjungos teisme apskųsti tų nuostatų teisėtumo.

35 Vadinasi, ieškovai turi *locus standi* dėl ginčijamų nuostatų panaikinimo.

36 Belgijos Karalystė tvirtina, kad ieškovai neturi suinteresuotumo pareikšti šį ieškinį, nes visas jų turtas jau laikomas įšaldytu, nebent jie būtų išvengę jiems taikomų ribojamųjų priemonių ir tikisi, kad šis ieškinys toliau leis jų išvengti.

37 Primintina, kad pagal suformuotą jurisprudenciją fizinio ar juridinio asmens pareikšto ieškinio dėl panaikinimo priimtinumui taikoma sąlyga, kad tas asmuo yra suinteresuotas ginčijamo akto panaikinimu. Toks suinteresuotumas reiškia, kad pats šio akto panaikinimas gali turėti teisinių pasekmių ir kad taip dėl ieškinio baigties gali atsirasti nauda jį pareiškusiai šaliai (šiuo klausimu žr. 2014 m. vasario 27 d. Sprendimo *Stichting Woonlinie ir kt. / Komisija*, C-133/12 P, EU:C:2014:105, 54 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją, taip pat 2023 m. sausio 18 d. Nutarties *Seifert / Taryba*, T-166/22, nepaskelbta Rink., EU:T:2023:13, 22 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Ieškovo suinteresuotumas pareikšti ieškinį turi būti atsiradęs ir esantis ir negali būti susijęs su būsima hipotetine situacija (žr. 2015 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Mory ir kt. / Komisija*, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 56 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

38 Nagrinėjamu atveju, neatsižvelgiant į tai, ar ieškovai ar kiti asmenys pranešė apie nagrinėjamas lėšas ar ekonominius išteklius arba juos įšaldė ir prireikus bendradarbiavo su kompetentingomis institucijomis, ieškovai išsaugo suinteresuotumą, kad būtų panaikintos ginčijamos nuostatos, kuriose jiems įtvirtintos pareigos pranešti ir bendradarbiauti, kurių nevykdymas gali jiems sukelti sunkių pasekmių. Iš tiesų suinteresuotumas pareikšti ieškinį neišnyksta nei dėl to, kad ieškovas įvykdė jo paties ginčijamas pareigas (šiuo klausimu žr. 1985 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Hoogovens Groep / Komisija*, 172/83 ir 226/83, EU:C:1985:355, 19 punktą ir 1999 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Kesko / Komisija*, T-22/97, EU:T:1999:327, 55–65 punktus), nei dėl to, kad jas įvykdė trečiasis asmuo (šiuo klausimu žr. 1979 m. kovo 6 d. Sprendimo *Simmenthal / Komisija*, 92/78, EU:C:1979:53, 32 punktą). Taigi ieškovų suinteresuotumas pareikšti ieškinį išlieka ir, priešingai, nei matyti iš Belgijos Karalystės argumento, jiems nereikia įrodyti pažeidus savo pareigas. Vadinasi, Belgijos Karalystės argumentą reikia atmesti.

39 Be to, neginčijama, jog tai, kad įvykdyta pareiga pranešti, nereiškia, kad pasibaigia visos ginčijamose nuostatose numatytos pareigos. Iš tiesų, pranešus apie lėšas ar ekonominius išteklius kompetentingai nacionalinei institucijai, pagal iš dalies pakeisto Reglamento Nr. 269/2014 9 straipsnio 2 dalį asmenys, pranešę apie savo nuosavybės teise turimas, valdomas arba kontroliuojamas lėšas ar ekonominius išteklius, įpareigojami bendradarbiauti su šia nacionaline institucija atliekant bet kokį patikrinimą. Taigi ieškovai išsaugo atsiradusį ir esantį suinteresuotumą pareikšti ieškinį dėl iš dalies pakeisto Reglamento Nr. 269/2014 9 straipsnio 2 dalies nuostatų.

40 Dėl iš dalies pakeisto Reglamento Nr. 269/2014 9 straipsnio 3 dalies nuostatų pažymėtina, kad jose numatytas dalyvavimo veikloje, kuria vengiama ribojamųjų priemonių, kvalifikavimas yra neatsiejamas nuo šio reglamento 9 straipsnio 2 dalyje numatytų pareigų, todėl ieškovai turi atsiradusį ir esantį suinteresuotumą pareikšti ieškinį dėl šių nuostatų.

41 Vadinasi, Belgijos Karalystės argumentą, kad ieškovai neturi suinteresuotumo pareikšti šį ieškinį, reikia atmesti.

42 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad ieškinys yra priimtinas.

Dėl esmės

43 Ieškovai nurodo du ieškinio pagrindus: pirmasis grindžiamas teisinio pagrindo nebuvimu ir SESV 215 straipsnio pažeidimu, taip pat proporcingumo ir teisinio saugumo principų pažeidimu, o antrasis – teisinio pagrindo nebuvimu ir ESS 4, 5, 25 ir 40 straipsnių, taip pat SESV 3, 4, 82, 83 ir 215 straipsnių pažeidimu, nes Taryba veikė kaip teisėkūros institucija baudžiamosios teisės srityje.

Dėl pirmojo pagrindo, grindžiamo teisinio pagrindo nebuvimu ir SESV 215 straipsnio pažeidimu, taip pat proporcingumo ir teisinio saugumo principų pažeidimu

44 Ieškovai iš esmės teigia, kad nors SESV 215 straipsnio formuluotė nėra baigtinio pobūdžio, ji turi būti aiškinama siaurai, ir Taryba negali asmenims, kuriems numatytos sankcijos remiantis šia nuostata, nustatyti pozityvių pareigų. Pareiga atskleisti informaciją apie savo turtą yra tam tikra sankcijos forma, o ne „ribojamoji priemonė“, kaip ji suprantama pagal SESV 215 straipsnį. Be to, darant prielaidą, kad Taryba gali nustatyti pozityvias pareigas, nagrinėjamos pareigos pranešti ir bendradarbiauti viršija jos kompetenciją *ratione materiae*.

45 Be to, jie teigia, kad nagrinėjamomis pareigomis kėsinamasi į privatų gyvenimą, jos yra pernelyg varžančios ir neapibrėžtos, nes suformuluotos neaiškiai ir netiksliai. Jos taip pat turi ekstrateritorinį poveikį.

46 Taryba, palaikoma Belgijos Karalystės, Latvijos Respublikos ir Komisijos, nesutinka su šiais argumentais.

47 Primintina, kad pagal ESS 24 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą bendrai užsienio ir saugumo politikai (BUSP) taikomos konkrečios taisyklės ir procedūros ir, „išskyrus atvejus, kai Sutartyse nustatyta kitaip, ją vieningai apibrėžia ir įgyvendina Europos Vadovų Taryba ir Taryba“. Be to, pagal Sutartis šią politiką vykdo vyriausiasis įgaliotinis ir valstybės narės. Pagal ESS 29 straipsnį Taryba „priima sprendimus, kuriais išreiškiamas Sąjungos požiūris į tam tikrą geografinio arba teminio pobūdžio reikalą“.

48 Ribojamosios priemonės BUSP srityje nustatomos Tarybos sprendimu, vienbalsiai priimamu remiantis ESS 29 straipsniu, o pagal SESV jos įgyvendinamos reglamentu, kurį pagal SESV 215 straipsnį kvalifikuotąja balsų dauguma priima Taryba, remdamasi bendru vyriausiojo įgaliotinio ir Komisijos pasiūlymu. Pirma, pagal SESV 215 straipsnio 1 dalį Taryba nustato priemones, būtinas ekonominiams ir finansiniams santykiams su viena ar keliomis trečiosiomis šalimis visiškai nutraukti ar iš dalies apriboti, kaip numatyta pagal ESS V antraštinės dalies 2 skyrių priimtame sprendime. Antra, SESV 215 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad Taryba pagal 1 dalyje nurodytą procedūrą gali patvirtinti ribojamąsias priemones fiziniams ar juridiniams asmenims, grupėms ar nevalstybiniams subjektams, jeigu tai numatyta pagal ESS V antraštinės dalies 2 skyrių priimtame sprendime.

49 Remiantis jurisprudencija, iš ESS 24 ir 29 straipsnių matyti, kad pagal bendrą taisyklę Taryba gali vienbalsiai apibrėžti ribojamųjų priemonių, kurias Sąjunga priima BUSP srityje, dalyką. Atsižvelgiant į plačią BUSP tikslų ir siekių, kaip antai išreikštų ESS 3 straipsnio 5 dalyje ir 21 straipsnyje bei specialiose nuostatose dėl BUSP, be kita ko, ESS 23 ir 24 straipsniuose, apimtį, Taryba turi plačią diskreciją apibrėžti šį dalyką (2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 88 punktas).

50 Pagal SESV 215 straipsnį, kuriame nustatyta sąsaja tarp ESS tikslų BUSP srityje ir Sąjungos veiksmų, susijusių su ekonominėmis priemonėmis, patenkančiomis į SESV taikymo sritį (šiuo klausimu žr. 2012 m. liepos 19 d. Sprendimo *Parlamentas / Taryba*, C-130/10, EU:C:2012:472, 59 punktą), Tarybai leidžiama priimti reglamentus kvalifikuotąja balsų dauguma, remiantis bendru vyriausiojo įgaliotinio ir Komisijos pasiūlymu siekiant įgyvendinti ribojamąsias priemones, kai jos patenka į SESV taikymo sritį, ir, be kita ko, tam, kad būtų užtikrintas vienodas jų taikymas visose valstybėse narėse (2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 89 punktas).

51 Taigi pagal ESS 29 straipsnį priimtuose sprendimuose nustatoma Sąjungos pozicija dėl ribojamųjų priemonių, kurias reikia priimti, o remiantis SESV 215 straipsniu priimti reglamentai, atsižvelgiant į jų tikslus ir turinį, susiję su šiais sprendimais ir yra jų įgyvendinimo Sąjungos lygmeniu priemonė (šiuo klausimu žr. 2012 m. liepos 19 d. Sprendimo *Parlamentas / Taryba*, C-130/10, EU:C:2012:472, 72 ir 76 punktus, taip pat 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 90 punktą).

52 Nagrinėjamu atveju ginčijamos nuostatos buvo priimtos remiantis SESV 215 straipsniu, tiksliau – SESV 215 straipsnio 2 dalimi, kaip, beje, pripažįsta pagrindinės šalys.

53 Primintina, kad pagal ginčijamo reglamento 5 konstatuojamąją dalį ginčijamos nuostatos buvo priimtos siekiant pašalinti „<…> vis sudėtingesnes sankcijų apėjimo schemas, kurios trukdo [ribojamųjų priemonių] įgyvendinimui“. Todėl siekdama užtikrinti veiksmingą ir vienodą šio reglamento įgyvendinimą Taryba pabrėžė būtinybę „įpareigoti į sąrašą įtrauktus asmenis ir subjektus, turinčius turto valstybės narės jurisdikcijoje, apie jį pranešti ir bendradarbiauti su kompetentinga institucija, kai pranešta informacija yra tikrinama“.

54 Šiuo klausimu Taryba pažymėjo, kad, pirma, tokio didelio asmenų, kuriems taikomos pagal sistemą, susijusią su padėtimi Ukrainoje, nustatytos ribojamosios priemonės, skaičiaus niekada nėra buvę ribojamųjų priemonių, įgyvendinamų atsižvelgiant į padėtį kitose šalyse, sistemose ir, antra, šios ribojamosios priemonės buvo apeidinėjamos ar net pažeidinėjamos, siekiant išvengti veiksmingo jų taikymo. Be to, kaip matyti iš per teismo posėdį vykusių diskusijų, nagrinėjamų pareigų nustatymas buvo grindžiamas ir tuo, kad prieš tai nedaug valstybių narių buvo priėmusios nacionalinės teisės nuostatas, numatančias tokias pareigas, be kita ko, pareigą pranešti.

55 Atsižvelgiant į tai, matyti, kad nagrinėjamu atveju ginčijamos nuostatos buvo nustatytos siekiant užtikrinti vienodą Reglamento Nr. 269/2014 taikymą Sąjungos teritorijoje ir užkirsti kelią ribojamųjų priemonių vengimo strategijoms, kurios tapo įmanomos, be kita ko, naudojant sudėtingas teisines ir finansines schemas.

56 Taigi šios nuostatos yra ne ribojamosios priemonės, o su Sprendimu 2014/145 susijusios priemonės, nes jomis Sąjungos lygmeniu galima užtikrinti veiksmingą ir vienodą tame sprendime numatytų ribojamųjų priemonių įgyvendinimą.

57 Vadinasi, Taryba pagrįstai priėmė ginčijamas nuostatas remdamasi SESV 215 straipsniu.

58 Šios išvados nepaneigia ieškovų argumentai.

59 Pirma, ieškovai teigia, kad Taryba negali nustatyti asmenims, kuriems taikomos sankcijos, pozityvių pareigų remdamasi SESV 215 straipsnio 2 dalimi.

60 Vis dėlto, nors, kaip pažymi ieškovai, Taryba neturi visiškos laisvės nustatyti norimų priemonių BUSP srityje, SESV 215 straipsnis nėra baigtinio pobūdžio, kaip tai pripažįsta ir ieškovai. Vien SESV 215 straipsnio 2 dalyje daroma nuoroda į ribojamąsias priemones nereiškia, kad šioje nuostatoje numatytos priemonės apsiriboja pareigomis susilaikyti nuo veiksmų. Iš tiesų, kaip priminta šio sprendimo 50 punkte, šia nuostata siekiama leisti Tarybai įgyvendinti BUSP srityje priimtą sprendimą, kad būtų užtikrintas vienodas jo taikymas visose valstybėse narėse. Taigi, nors ribojamosios priemonės iš esmės yra draudimai ar apribojimai, jų įgyvendinimas gali suponuoti pareigas imtis veiksmų, kaip antai nagrinėjamas šioje byloje, kurių negalima atmesti iš principo vien dėl to, kad tai yra pozityvios pareigos.

61 Antra, reikia atmesti ieškovų teiginį, kad ginčijamos nuostatos, visų pirma pareiga atskleisti informaciją apie savo turtą, yra tam tikra sankcijos forma, o ne ribojamoji priemonė.

62 Iš tiesų, pirma, iš šio sprendimo 52–57 punktų matyti, kad ginčijamose nuostatose įtvirtinta pareiga pranešti apie lėšas ar ekonominius išteklius ir pareiga bendradarbiauti, kurios yra ne sankcijos, o ribojamųjų lėšų įšaldymo priemonių įgyvendinimo priemonės. Antra, šiose nuostatose nenumatyta pačių sankcijų. Žinoma, kaip pabrėžia ieškovai, iš dalies pakeisto Reglamento Nr. 269/2014 9 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad šių pareigų pranešti ir bendradarbiauti nevykdymas laikomas dalyvavimu veikloje, kurios tikslas arba poveikis yra išvengti lėšų įšaldymo priemonių, o toks dalyvavimas draudžiamas pagal to paties 9 straipsnio 1 dalį. Vis dėlto šioje nuostatoje teisiškai kvalifikuojamas minėtų pareigų nevykdymas, tačiau sankcijų nenustatoma.

63 Vadinasi, ieškovų argumentą, kad ginčijamos nuostatos yra tam tikra sankcijos forma, reikia atmesti.

64 Trečia, kaip pažymi ieškovai, šios pareigos jiems yra naujos, kaip buvo nurodyta per teismo posėdį.

65 Vis dėlto pagal SESV 215 straipsnio 2 dalį Taryba gali nustatyti tokias, net ir ieškovams naujas, pozityvias pareigas, kai jos susijusios su jiems taikomomis ribojamosiomis priemonėmis ir leidžia įgyvendinti tokias priemones visose valstybėse narėse, siekiant užtikrinti veiksmingą ir vienodą jų taikymą tuo atveju, kai, kaip šioje byloje, schemos, padedančios asmenims ir subjektams, kuriems taikomos šios ribojamosios priemonės, išvengti sankcijų, yra vis sudėtingesnės.

66 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad ginčijamos nuostatos yra ne sankcijos, o ribojamųjų priemonių įgyvendinimo priemonės, pagrįstai priimtos remiantis SESV 215 straipsnio 2 dalimi. Todėl ieškovai klaidingai teigia, kad pagal šią nuostatą Taryba neturi kompetencijos *ratione materiae* nustatyti nagrinėjamų pareigų.

67 Ketvirta, ieškovai tvirtina, kad nagrinėjamomis pareigomis pranešti ir bendradarbiauti kėsinamasi į privatų gyvenimą, kurio esminė sudedamoji dalis yra turtas, ir jos yra pernelyg varžančios, nes „apima ne tik asmenų, kuriems taikomos sankcijos, turtą“. Jie taip pat teigia, kad tikslas užtikrinti ribojamųjų priemonių veiksmingumą negali pateisinti tokių pareigų nustatymo asmenims, kuriems taikomos minėtos priemonės.

68 Primintina, kad pagrindinės teisės nėra absoliučios ir gali būti nustatyti naudojimosi jomis apribojimai, pateisinami Sąjungos siekiamais bendrojo intereso tikslais, su sąlyga, kad tokie apribojimai iš tikrųjų atitinka šiuos bendrojo intereso tikslus ir, atsižvelgiant į siekiamą tikslą,

nėra neproporcingas ir neleistinas kišimasis, pažeidžiantis pačių užtikrinamų teisių esmę (2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 148 punktas ir 2022 m. liepos 27 d. Sprendimo *RT France / Taryba*, T-125/22, EU:T:2022:483, 220 punktas).

69 Tam, kad nagrinėjamų pagrindinių teisių ribojimas būtų suderinamas su Sąjungos teise, jis turi būti numatytas įstatymo, nekeisti minėtų teisių esmės, juo turi būti siekiama Sąjungos pripažinto bendrojo intereso tikslo ir jis turi būti proporcingas (šiuo klausimu žr. 2022 m. liepos 27 d. Sprendimo *RT France / Taryba*, T-125/22, EU:T:2022:483, 145 ir 222 punktus bei juose nurodytą jurisprudenciją).

70 Šiuo atveju, pirma, nagrinėjamos pareigos yra „numatytos įstatymo“, nes įtvirtintos ginčijamame reglamente, kuris turi aiškų teisinį pagrindą Sąjungos teisėje, t. y. SESV 215 straipsnį, ir yra pakankamai nuspėjamas.

71 Antra, nagrinėjamos pareigos, susijusios tik su valstybės narės jurisdikcijai priskiriamomis lėšomis ar ekonominiais ištekliais, nustatytos ieškovams, nes jų pavardės nurodytos iš dalies pakeisto Reglamento Nr. 269/2014 I priede, todėl jiems taikomos lėšų įšaldymo priemonės. Kadangi jų pavardžių įtraukimas į sąrašą yra laikina, atšaukiama ir nuolat peržiūrima priemonė, pačios nagrinėjamos pareigos, susijusios su šiuo jų pavardžių įtraukimu, yra laikinos ir atšaukiamos. Taigi konstatuotina, kad minėtos pareigos nekeičia teisės į privatų gyvenimą, kuria remiamasi, esmės.

72 Trečia, ribojamųjų priemonių tikslas – padidinti Rusijos Federacijos veiksmų, kuriais siekiama pakenkti Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei, sąnaudas, skatinti taikiai įveikti krizę, palaikyti taiką ir tarptautinį saugumą, laikantis ESS 21 straipsnyje nustatytų Sąjungos išorės veiksmų tikslų. Tokiomis aplinkybėmis nagrinėjamų pareigų tikslas yra leisti nustatyti asmenų ir subjektų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, nuosavybės teise turimas, valdomas ar kontroliuojamas lėšas ir ekonominius išteklius, dėl ko galima veiksmingai ir vienodai įgyvendinti minėtas priemones, o tai yra platesnio ribojamųjų priemonių tikslo dalis. Taigi taip siekiamų tikslų svarba gali pateisinti neigiamas pasekmes, kylančias dėl ieškovų nurodyto kišimosi į privatų gyvenimą.

73 Ketvirta, dėl nagrinėjamų pareigų tinkamumo ir būtinumo konstatuotina, kad, kaip pažymi Taryba, Belgijos Karalystė, Latvijos Respublika ir Komisija, nauja ribojamųjų priemonių įgyvendinimo tvarka buvo pateisinama būtinybe užtikrinti su padėtimi Ukrainoje susijusios ribojamųjų priemonių sistemos veiksmingumą ir vienodą taikymą, be kita ko, atsižvelgiant į tai, kad ribojamųjų priemonių vengiama kuriant vis sudėtingesnes schemas. Šiuo klausimu Taryba nurodo įvairius vengimo būdus, kai turtas slepiamas per šeimos narius, priedangos ar fiktyvias įmones. Komisija taip pat pabrėžė padėties Ukrainoje sudėtingumą, precedento neturintį pavojų Sąjungos ir jos valstybių narių saugumui ir tai, kad ribojamųjų priemonių Rusijos Federacijai sistema yra nepalyginamai platesnė nei kitos sistemos, atsižvelgiant į asmenų ir subjektų, kuriems taikomos šios priemonės, skaičių, lėšų ir ekonominių išteklių, kuriems taikomos lėšų įšaldymo priemonės, dydį ir vis sudėtingesnes teisines ir finansines schemas, pagal kurias šios lėšos ir ekonominiai ištekliai valdomi arba kontroliuojami, dėl ko kompetentingoms nacionalinėms institucijoms ypač sunku juos nustatyti. Be to, ieškovai neįrodė galimybės taikyti alternatyvias ir mažiau ribojančias priemones, kurios būtų leidusios taip pat veiksmingai įgyvendinti siekiamus tikslus. Taigi nagrinėjamos pareigos pranešti ir bendradarbiauti laikytinos tinkama ir būtina lėšų įšaldymo įgyvendinimo priemone.

74 Konkrečiai dėl nagrinėjamų pareigų proporcingumo pažymėtina, kad palyginus atitinkamus interesus matyti, jog ieškovams kylantys dideli nepatogumai vis dėlto nėra neproporcingi, atsižvelgiant į šio sprendimo 72 punkte primintus siekiamus bendrojo intereso tikslus. Iš tiesų, atsižvelgiant į ypatingai svarbius šiuos ribojamųjų priemonių tikslus ir į tai, kad ginčijamos pareigos gali užtikrinti veiksmingą ir vienodą minėtų priemonių įgyvendinimą, nurodytas ieškovų privataus gyvenimo ribojimas negali būti laikomas neproporcingu.

75 Vadinasi, ieškovų argumentus dėl nagrinėjamų pareigų neproporcingo pobūdžio, kiek jomis ribojamas, be kita ko, jų privatus gyvenimas, reikia atmesti.

76 Galiausiai dėl ieškovų teiginio, kad ginčijamos pareigos yra pernelyg varžančios, nes apima ne tik asmenų, kuriems taikomos sankcijos, turtą, konstatuotina, kad jis nepagrįstas kitais įrodymais, todėl turi būti atmestas.

77 Penkta, ieškovai teigia, kad ginčijamos pareigos pažeidžia teisinio saugumo principą, nes suformuluotos neaiškiai ir netiksliai, be kita ko, kiek tai susiję su sąvokos „kontrolė“ apimtimi.

78 Primintina, kad pagal teisinio saugumo principą reikalaujama, kad Sąjungos teisės aktai būtų aiškūs ir tikslūs, o jų taikymą kiekvienas asmuo, su kuriuo jie susiję, galėtų numatyti (2015 m. kovo 5 d. Sprendimo *Europäisch-Iranische Handelsbank / Taryba*, C-585/13 P, EU:C:2015:145, 93 punktas; šiuo klausimu žr. 2023 m. lapkričio 15 d. Sprendimo *OT / Taryba*, T-193/22, EU:T:2023:716, 42 punktą).

79 Nagrinėjamu atveju asmenys, kurių lėšos įšaldomos, pagal Reglamento Nr. 269/2014 9 straipsnio 2 dalies a punktą turi pranešti „apie valstybės narės jurisdikcijoje esančius ir jiems priklausančius, jų nuosavybėje esančius, jų valdomus ar kontroliuojamus lėšas ir ekonominius išteklius valstybės narės, kurioje yra tos lėšos ar ekonominiai ištekliai, kompetentingai institucijai“.

80 Vis dėlto nematyti, kad iš dalies pakeisto Reglamento Nr. 269/2014 9 straipsnio 2 dalies nuostatose vartojamos priklausymo, valdymo, turėjimo nuosavybės teise ir kontrolės sąvokos būtų tokios neaiškios, kad asmenys, kuriems taikomos lėšų įšaldymo priemonės, negalėtų pakankamai užtikrintai išsklaidyti galimų abejonių dėl šių sąvokų apimties ar prasmės. Šiuo klausimu dėl bendrovių, esant konkrečiam ribojamųjų priemonių kontekstui, jau buvo nuspręsta, kad bendrovė gali būti kvalifikuojama kaip „priklausanti kitam subjektui arba jo kontroliuojama bendrovė“, jeigu jos padėtis yra tokia, kad šis kitas subjektas gali daryti įtaką jos sprendimams net ir tuo atveju, kai šių dviejų ūkio subjektų nesieja teisiniai, nuosavybės ar dalyvavimo valdant kapitalą ryšiai (šiuo klausimu žr. 2019 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *HTTS / Taryba*, C-123/18 P, EU:C:2019:694, 75 punktą).

81 Vadinasi, iš dalies pakeisto Reglamento Nr. 269/2014 9 straipsnio 2 dalyje daroma nuoroda į lėšų ar ekonominių išteklių priklausymo, turėjimo nuosavybės teise, valdymo ir kontrolės sąvokas leidžia pakankamai aiškiai ir suprantamai numatyti, ką apima tokios sąvokos, todėl nurodyti asmenys gali įvykdyti pareigą panešti.

82 Šešta, ieškovai teigia, kad nagrinėjamos pareigos turi ekstrateritorinį poveikį, nes asmuo, kuriam taikomos ribojamosios priemonės ir kuris yra už Sąjungos ribų, gali būti traukiamas atsakomybėn, jeigu neatsako į nacionalinės institucijos klausimą.

83 Primintina, kad pagal iš dalies pakeisto Reglamento Nr. 269/2014 9 straipsnio 2 dalį ieškovai privalo, pirma, pranešti apie valstybės narės jurisdikcijoje esančias savo lėšas ar ekonominius išteklius kompetentingai valstybės narės, kurioje yra tos lėšos ar ekonominiai ištekliai, institucijai ir, antra, bendradarbiauti su šia institucija, kai tikrinama informacija. Vadinasi, minėtos pareigos neapima valstybės narės jurisdikcijai nepriskiriamo turto. Be to, dėl asmenų, kurių nėra Sąjungos teritorijoje, pažymėtina, kad tos pareigos taikomos tik dėl šioje teritorijoje esančio jų turto, o tai yra pakankamas ryšys su Sąjunga. Taigi argumentą, grindžiamą nagrinėjamų pareigų ekstrateritoriniu poveikiu, reikia atmesti.

84 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad nagrinėjamos pareigos laikytinos ne ribojamosiomis priemonėmis, o ieškovams taikomų ribojamųjų priemonių įgyvendinimo priemonėmis. Todėl, atsižvelgiant į kontekstą ir tikslą užtikrinti minėtų priemonių veiksmingumą, priimdama ginčijamas nuostatas Taryba nepažeidė nei savo kompetencijos *ratione materiae* apimties, nei proporcingumo ir teisinio saugumo principų.

85 Vadinasi, pirmąjį pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl antrojo pagrindo, grindžiamo teisinio pagrindo nebuvimu ir ESS 4, 5, 25 ir 40 straipsnių, taip pat SESV 3, 4, 82, 83 ir 215 straipsnių pažeidimu, nes Taryba veikė kaip teisėkūros institucija baudžiamosios teisės srityje

86 Pirmiausia pažymėtina, kad antrojo pagrindo formuluotėje nurodyta, jog ginčijamos nuostatos neturi teisinio pagrindo. Vis dėlto išnagrinėjus ieškinio pirmąjį pagrindą matyti, kad SESV 215 straipsnis yra tinkamas šioje byloje ginčijamų nuostatų teisinis pagrindas. Taigi šiuos argumentus, susijusius su ginčijamų nuostatų teisinio pagrindo nebuvimu, reikia atmesti.

87 Dėl likusios antrojo pagrindo dalies pažymėtina, kad ieškovai nurodo įvairių ESS ir SESV nuostatų pažeidimą, bet savo argumentais jie iš esmės siekia įrodyti, kad priimdama ginčijamas nuostatas, nors žinojo, kad 25 iš 27 valstybių narių numatyta baudžiamoji atsakomybė už sankcijų vengimą, Taryba veikė kaip teisėkūros institucija baudžiamosios teisės srityje, o ši kompetencija priklauso valstybėms narėms.

88 Taryba, palaikoma Belgijos Karalystės, Latvijos Respublikos ir Komisijos, nesutinka su šiais argumentais.

89 Primintina, kad, kiek tai susiję su aktais, priimtais remiantis su BUSP susijusia nuostata, Sąjungos teismas, kaip nurodyta, be kita ko, ESS 40 straipsnyje ir SESV 275 straipsnio antros pastraipos pirmoje sakinio dalyje, turi prižiūrėti, kad šios politikos įgyvendinimas nedarytų poveikio Sutartyse nustatytų – siekiant, kad Sąjunga galėtų vykdyti SESV nurodytą kompetenciją, – procedūrų taikymui ir institucijų įgaliojimų atitinkamai apimčiai (šiuo klausimu žr. 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 85 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

90 Nagrinėjamu atveju iš dalies pakeisto Reglamento Nr. 269/2014 9 straipsnio 2 dalyje nustatytos aptariamos pareigos pranešti ir bendradarbiauti. Iš dalies pakeisto Reglamento Nr. 269/2014 9 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad šių pareigų nevykdymas laikomas dalyvavimu veikloje, kurios tikslas arba poveikis yra išvengti ribojamųjų priemonių. Šiuo klausimu joje daroma nuoroda į to paties reglamento 9 straipsnio 1 dalį, kurioje numatytas draudimas sąmoningai ir apgalvotai dalyvauti tokioje veikloje.

91 Šių nuostatų negalima laikyti numatančiomis baudžiamosios teisės nuostatas, atsižvelgiant net į tai, kad, kaip pažymi ieškovai, ginčijamo reglamento priėmimo dieną daugumoje valstybių narių buvo numatyta baudžiamoji atsakomybė už ribojamųjų priemonių vengimą.

92 Šiuo klausimu ieškovai nurodo, kad, kaip matyti iš 2022 m. gegužės 25 d. Komisijos pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimų priskyrimo prie [SESV] 83 straipsnio 1 dalyje nurodytų nusikaltimų sričių (COM(2022)247 *final*), Taryba žinojo, kad už sankcijų vengimą taikoma baudžiamoji atsakomybė visose valstybėse narėse, išskyrus dvi. Vis dėlto remiantis šia aplinkybe negalima daryti išvados, kad priimdama ginčijamas nuostatas Taryba įpareigojo valstybes nares numatyti baudžiamąją atsakomybę už lėšų įšaldymo vengimą. Iš tiesų tai, kad valstybėse narėse, kurios jau numatė baudžiamąją atsakomybę už ribojamųjų priemonių vengimą, baudžiamosios yra ir sankcijos, taikytinos pažeidus abi nagrinėjamas pareigas, yra ne ginčijamų nuostatų, o valstybių narių pasirinkimo sankcijų srityje pasekmė.

93 Taigi argumentą, kad priimdama ginčijamas nuostatas Taryba nustatė pareigas, kurios Sąjungos lygmeniu priskirtinos baudžiamosios teisės sričiai, ir kad šitaip ji veikė kaip teisėkūros institucija baudžiamosios teisės srityje, reikia atmesti.

94 Šios išvados nepakeičia bendras iš dalies pakeisto Reglamento Nr. 269/2014 9 ir 15 straipsnių aiškinimas. Iš šio reglamento 15 straipsnio 1 dalies matyti, kad valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikytinų už minėto reglamento nuostatų pažeidimus, ir imasi visų būtinų priemonių, kad būtų užtikrintas jų įgyvendinimas. Iš to matyti, kad nagrinėjamų pareigų nevykdymo atveju, kuris kvalifikuojamas kaip ribojamųjų priemonių vengimas, taisyklių dėl sankcijų, „įskaitant atitinkamas baudžiamąsias sankcijas“ (iš dalies pakeisto Reglamento Nr. 269/2014 15 straipsnio 1 dalis), nustatymas priklauso valstybių narių kompetencijai. Be to, valstybėms narėms įtvirtinta pareiga nustatyti taisykles dėl sankcijų už minėtų pareigų nevykdymą pagal savo tikslus ir turinį susijusi su Sprendimu 2014/145, nes ja siekiama, kad būtų užtikrintas veiksmingas ir vienodas tame sprendime numatytų ribojamųjų priemonių taikymas. Pagal minėto reglamento 15 straipsnio nuostatas nacionalinės institucijos taip pat turi visišką laisvę pasirinkti, ar sankcija už to reglamento pažeidimus yra baudžiamoji, ar ne.

95 Galiausiai minėtos išvados nekeičia ir tai, kad 2022 m. lapkričio 28 d. Taryba priėmė Sprendimą (ES) 2022/2332 dėl Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimų laikymo viena iš nusikaltimų sričių [SESV] 83 straipsnio 1 dalies tikslais (OL L 308, 2022, p. 18), ar tai, kad 2022 m. gruodžio 2 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl nusikalstamų veikų apibrėžties ir sankcijų už Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimus (COM(2022) 684 *final*). Pažymėtina ne tik tai, kad šis sprendimas ir pasiūlymas dar nebuvo priimti 2022 m. liepos 21 d., t. y. ginčijamų nuostatų priėmimo dieną, bet ir tai, kad šis teisėkūros metodas, kuriuo siekiama suderinti valstybių narių baudžiamąją teisę, aiškiai skiriasi nuo nagrinėjamo metodo, pagal kurį SESV 215 straipsnio 2 dalimi grindžiamas ginčijamas reglamentas priimtas siekiant tik užtikrinti veiksmingą ir vienodą Reglamento Nr. 269/2014 įgyvendinimą. Iš tiesų, skirtingai nei SESV 83 straipsnio 1 dalies pagrindu priimta direktyva, kurioje apibrėžiamos nusikalstamos veikos ir baudžiamosios sankcijos už ribojamųjų priemonių vengimą ir kuri yra privaloma valstybėms narėms, kurioms ji skirta, baudžiamosios teisės srityje siektino rezultato atžvilgiu, pagal iš dalies pakeisto Reglamento Nr. 269/2014 15 straipsnio 1 dalyje numatytų sankcijų sistemą valstybėms narėms paliekama laisvė nustatyti, ar sankcijos, taikytinos pažeidus draudimą vengti ribojamųjų priemonių, yra baudžiamojo, administracinio ar civilinio pobūdžio.

96 Taigi, kadangi ginčijamos pareigos nepriskirtinos baudžiamosios teisės sričiai, negalima teigti, kad Taryba pažeidė SESV 83 straipsnį, todėl, priešingai, nei teigia ieškovai, Taryba nepažeidė ir ESS 40 straipsnio.

97 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad reikia atmesti antrąjį pagrindą, taigi ir visą ieškinį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

98 Pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi ieškovai pralaimėjo bylą, jie turi padengti savo bylinėjimosi išlaidas ir iš jų priteisiamos bylinėjimosi išlaidos pagal Tarybos pateiktus reikalavimus.

99 Pagal Procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį į bylą įstojusios valstybės narės ir institucijos padengia savo bylinėjimosi išlaidas. Taigi Belgijos Karalystė, Latvijos Respublika ir Komisija padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (didžioji kolegija)

nusprendžia:

1. **Atmesti ieškinį.**

2. **Mikhail Fridman, Petr Aven ir German Khan padengia savo bylinėjimosi išlaidas ir iš jų priteisiamos Europos Sąjungos Tarybos patirtos bylinėjimosi išlaidos.**

3. **Belgijos Karalystė, Latvijos Respublika ir Europos Komisija padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

Van der Woude	Papasavvas	Spielmann
Costeira	Kowalik-Bańczyk	Gervasoni
Madise	Półtorak	Brkan
Gâlea	Dimitrakopoulos	Kukovec
Kingston	Tóth	Kalėda

Paskelbta 2024 m. rugsėjo 11 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.